

מסכת
הזריות

מסכת הוריות – פרק א

משנה א

אדם העובר בשוגג על מצוות לא תעשה שחייבים על זדונה כרת – חייב להביא קרבן חטאת.

בדרך כלל: העבירה נעשית מתוך טעות של האדם העובר בשני אופנים:

א. כשטעה בידיעת המציאות – היה סבור על חתיכה שהיא שומן ובאמת היתה חלב.

ב. כשטעה בידיעת ההלכה – היה סבור שמותר לאכול חלב.

המשנה עוסקת בעבירה שנעשתה על סמך הוראה מוטעית של בי"ד.

בי"ד שטעו והורו להיתר באחד מהאיסורים שחייבים עליהם כרת, והלך יחיד ועשה על פי הוראתם – פטור מקרבן חטאת.

במשנה שלושה אופנים:

1. כשבי"ד _____ על פי הוראת עצמם, והיחיד עשה _____.
2. כשבי"ד _____ על פי הוראת עצמם, והיחיד עשה _____.
3. כשבי"ד _____ על פי הוראת עצמם, והיחיד עשה _____.

הפטור מחטאת כשעשה מחמת הוראת הבי"ד הוא רק כשתלה את מעשיו בבית דין,

אך אם היחיד היה _____ או _____ שהגיע להוראה וידע שטעו – חייב חטאת.

משנה ב

בי"ד שהורו היתר בטעות, ואשו הציבור על פיהם, ואח"כ התברר לבי"ד שטעו וחזרו בהם,

והיה יחיד שעשה אח"כ על פי הוראתם הראשונה,

אם היה במדינת הים – לכו"ע פטור מכל קרבן.

אם היה בעיר – לר"ש: _____, לר"א: חייב להביא _____.

משנה ג

המשנה מבארת על איזו הוראה חייבים בפר העלם דבר של ציבור:

בית דין שהורו לעקור את כל הגוף של אחד מאיסורי התורה – פטורים מפר העלם דבר.

במשנה שלושה דוגמאות:

1. הורו: אין _____ בתורה.

2. הורו: אין _____ בתורה.

3. הורו: אין _____ בתורה.

אבל אם הורו לבטל מקצת מן האיסור – חייבים בפר העלם דבר.

במשנה שלושה דוגמאות:

1. הורו: יש _____ בתורה, אבל מותר _____.

2. הורו: יש _____ בתורה, אבל מותר _____.

3. הורו: יש _____ בתורה, אבל מותר _____.

המקור לכך שרק בביטול מקצת חייבים בפר הוא שנאמר: 'זנעלם' _____ – ולא כל ה _____.

משנה ד

המשנה מביאה שלושה מקרים שבהם אין הוראת בי"ד מחייבת פר העלם דבר:

1. כשאחד מהדיינים אמר לחבריו: ' _____ '.

2. כש _____ של בי"ד לא היה שם כשהורו.

3. כשאחד מהדיינים לא היה ראוי להיות _____.

במשנה ארבעה דוגמאות: 1. _____, 2. _____, 3. _____, 4. _____.

המקור לדין זה הוא גזירה שווה ' _____ ' - ' _____ ' שיהיו כולם ראויים להוראה..

מביאים פר העלם דבר רק כאשר בי"ד הורו בשגגה וכל הקהל עשו בשגגה.

אבל,

אם בי"ד הורו ב _____ שלא כהלכה, והקהל עשו בשגגה - כל אחד ואחד מביא תמאת יחיד.

אם בי"ד הורו בשוגג לא כהלכה, והקהל עשו ב _____ (שידעו שבי"ד טעו בהוראתם) - אין מביאים שום קרבן, כי אין קרבנות תמאת אלא על ה _____.

משנה ה

המשנה מבארת מי הם המביאים את קרבנות השגגה:

בי"ד שהורו, וטעו בהוראתם, וכל הקהל או רובו עשו בהוראתם,

לשיטת ר"מ: _____ מביאים פר ולא הקהל, ובעבודה זרה בי"ד מביאים פר ושעיר.

לשיטת ר"י: כל _____ ו _____ מביא פר ולא הבי"ד, ובעבודה זרה כל שבט מביא פר ושעיר.

לשיטת ר"ש: כל _____ מביא פר וגם _____ מביא פר, ובע"ז כל שבט מביא פר ושעיר וגם בי"ד מביא פר ושעיר.

נקודת המחלוקת: ר"י ור"מ ור"ש חולקים בשני דברים:

א. האם הקרבן על ה _____ או על ה _____ או על שניהם.

ב. האם כל _____ נחשב קהל ולכן יביא קרבן בנפרד.

בי"ד שהורו, ומעו בהוראתם, ושבעה שבטים (ובאופן שהם רוב ישראל) עשו הוראתם,

לשיטת ר"מ: _____ מביאים פר ולא הקהל, ובעבודה זרה בי"ד מביאים פר ושעיר.

לשיטת ר"י: כל שבט ש _____ מביא פר ולא הבי"ד, וגם כל שבט ש _____ חטא מביא פר, וכן בעבודה זרה כל שבט מביא פר ושעיר.

לשיטת ר"ש: כל _____ שחטא מביא פר, וגם _____ מביא פר, וכן בע"ז כל שבט שחטא מביא פר ושעיר וגם בי"ד מביא פר ושעיר, אך מי שלא חטא אינו מביא קרבן.

נקודת המחלוקת: ר"י ור"מ ור"ש חולקים בשלושה דברים:

א. האם הקרבן על ה _____ או על ה _____ או על שניהם.

ב. האם כל שבט נחשב _____ ולכן יביא קרבן בנפרד.

ג. אם החיוב הוא על השבט – האם כשחלקם חטאו _____ חייבים או רק השבט ש _____.

הורו בי"ד הגדול של שבט הוראה בטעות, ואותו שבט עשה על פיהם,

לשיטת ר"י: אותו _____ חייב פר, ושאר השבטים פטורים.

לשיטת חכמים: כל _____ מביא כשבה או שעירה לחטאת.

המקור לשיטת חכמים שדין פר העלם דבר נאמר רק על בי"ד הגדול היושב בלשכת הגזית הוא מהפסוק 'ואם כל עדת ישראל ישגו' – ולא עדת אותו _____.

נושאי המשניות

- א. _____
- ב. _____
- ג. _____
- ד. _____
- ה. _____

מסכת הוריות – פרק ב

משנה א

הוראת כהן משיח לעצמו דומה להוראת בי"ד לישראל, שמתחייבים בפר העלם דבר רק כאשר ההוראה וגם המעשה היו ב_____.

כהן משיח שהורה לעצמו היתר בדבר שזדונו כרת,

- הורה בשונג ועשה בשונג – מביא _____ כהן משיח.
- הורה בשונג ועשה במזיד – אינו מביא קרבן, לפי שאין חטאת באה על _____.
- הורה במזיד ועשה בשונג – אינו מביא קרבן, כיון ש_____ היתה במזיד.

משנה ב-ג

בי"ד שהורו היתר בדבר אחד,

אם הכהן משיח הורה היתר בדבר אחר – מביא _____ על חטאו.

אם כהן משיח הורה היתר באותו דבר – מתכפר ב_____ של כל הציבור.

הסיבה שכהן משיח מתכפר עם הציבור היא מפני שדינו שווה ל_____.

במה דין פר כהן משיח דומה לפר העלם דבר של ציבור?

1. בשניהם אין מתחייבים בהבאת פר אלא רק כשמבטלים _____ ולא כשמבטלים _____.
2. בשניהם אין מתחייבים בהבאת פר אלא רק כשההוראה והמעשה היה ב_____, ולא כשהוראה או המעשה היו ב_____.
3. בשניהם אין מתחייבים בהבאת פר אלא רק בדבר שזדונו _____ ושגגתו חטאת, ולא על _____ שאין בו כרת במזיד.

משנה ד

בטומאת מקדש וקדשיו יש עשה ולא תעשה:

עשה – הנטמא במקדש חיב ל_____ בדרך הקצרה. לא תעשה – אסור לטמא ל_____ למקדש.
אין חיוב פר העלם דבר ועל הוראת בי"ד בטעות בדיני טומאת _____ ו_____, וכן אין חיוב אשם תלוי למי שמסתפק האם נכשל בטומאת מקדש וקדשיו, כיון שאין על הנטמא בשוגג חטאת קבועה אלא חטאת _____ ו_____.

בדין נידה יש עשה ולא תעשה:

עשה – _____ מאשה שנטמאה. לא תעשה – לא _____ עם נדה.
יש חיוב פר העלם דבר ועל הוראת בי"ד בטעות בדיני _____, וכן יש חיוב אשם תלוי למי שמסתפק האם נכשל בדיני נדה, כיון שהעובר על דין נדה בשוגג חייב _____ קבועה.

משנה ה

מביאים חטאת עולה ויורד על שלושה עבירות: 1. שבועת ה_____. 2. שבועת _____ . 3. _____ מקדש וקדשיו.

בי"ד שהורו דין בטעות באחד משלשה דינים אלו – אין מביאים פר העלם דבר, כיון שאין על דינים אלו בשוגג חטאת _____ אלא חטאת עולה ויורד.
נשיא ששנג באחת מעבירות אלו –

לשיטת ריה"ג: אינו מביא חטאת עולה ויורד, כיון שלעולם אינו נמצא של אים לא _____ ידו.

לשיטת ר"ע: מביא חטאת עולה ויורד, מלבד במקרה של שבועת _____, כיוון שאינו מעיד בבי"ד.

משנה ו

מה הקרבן שמביא העובר בשוגג על דבר שהעובר עליו במזיד חייב כרת?

- יחיד – מביא _____ או _____.
- נשיא – מביא _____.
- בי"ד וכהן משיח – מביא _____.

מה הקרבן שמביאים על עבודה זרה בשוגג?

- יחיד או נשיא או כהן משיח – מביא _____.
- בי"ד – מביא _____ לעולה ו _____ לחטאת.

משנה ז

מה דינו של המסתפק אם עבר עבירה שבזדון חייבים עליה כרת?

- _____ או _____ – חייב אשם תלוי.
- _____ או _____ – אינם מביאים אשם תלוי.

מה דינו של המחוייב אחד מן האשמות הבאות על ודאי?

- _____ או _____ או _____ – חייב אשם.
- _____ – אינם מביאים אשם.

מה הם האשמות?

1. אשם _____.
2. אשם _____.
3. אשם _____.
4. אשם _____.
5. אשם _____.

מה דינו של העובר על שבועת ביטוי ושבועת העדות?

• _____ או _____ או _____ – מביאים הטאת עולה ויורד.

• _____ – אינם מביאים הטאת עולה ויורד.

מה דינו של העובר על טומאת מקדש וקדשיו?

• _____ – מביא הטאת עולה ויורד.

• _____ – לר"ש: מביא הטאת עולה ויורד, לר"א: מביא שעיר.

• _____ – אינו מביא הטאת עולה ויורד.

• _____ – אינם מביאים הטאת עולה ויורד.

נושאי המשניות

_____	א.
_____	ב.
_____	ג.
_____	ד.
_____	ה.
_____	ו.

מסכת הוריות – פרק ג

המשניות הבאות עוסקות בשלושה מצבים:

- כהן שחטא ואח"כ עבר מ _____ , או נשיא שחטא ואח"כ עבר מ _____ .
- כהן שעבר ממשיחותו ואח"כ _____ , או נשיא שעבר מגדולתו ואח"כ _____ .
- כהן שחטא ואח"כ התמנה ל _____ , או אדם שחטא ואח"כ התמנה ל _____ .

כהן גדול עובר ממשיחותו כאשר נפל בו מום קבוע או כשהזקין.

מלך עובר מגדולתו כשר פרהה בו צרעת או כשמרדו בו רוב העם.

כהן גדול נשאר בקדושתו לכל חייו, אך מלך שירד מגדולתו הרי הוא כישראל רגיל.

משנה א

- כהן שחטא ואח"כ עבר ממשיחותו – מביא פר כהן משיח, כיון שנשאר ב _____ .
 - נשיא שחטא ואח"כ עבר מגדולתו – מביא שעיר כקרבן נשיא, כיון שכשחטא היה _____ .
- שיטת ר"ש במשנה ג שהולכים גם אחרי שעת ידיעת החטא, ולכן אם נודע לאחר שעבר מגדולתו – לא יביא שעיר.

משנה ב

- כהן שעבר ממשיחותו ואח"כ חטא – מביא פר כהן משיח, כיון שנשאר ב _____ .
- נשיא שעבר מגדולתו ואח"כ חטא – מביא חטאת יחיד, כיון שכשחטא לא היה _____ .

משנה ג

כהן שחטא ואח"כ התמנה לכה"ג או אדם שחטא ואח"כ התמנה למלך –

לשיטת ת"ק: הולכים אחרי שעת החטא, וכשחטאו היו כישראל רגיל, ולכן מביא הטאת יחיד.

לשיטת ר"ש: הולכים אחרי שעת ה_____ וגם אחרי שעת ידיעת ה_____, ולכן:

אם היתה שעת הידיעה _____ המינוי – יביא הטאת יחיד.

אך אם היתה שעת הידיעה _____ המינוי – לא יכול להביא טאת יחיד.

מי היא הנשיא שמביא שעיר על הטאתו?

זה _____.

את מי שוללים?

נשיא _____.

המקור לכך הוא מגזירה שוה מהמילים ' _____ ' שכתובים בהטאת נשיא ובפרשת המלך.

משנה ד

מי הוא המשיח שמביא פר על הטאתו?

כהן גדול ש _____ בשמן המשחה.

את מי שוללים?

כהן שהתחנך ב _____ בגדים.

המקור לכך הוא מן הפסוק: **אם הכהן ה_____ יזטא.**

כהן משה וכהן מרובה בגדים – שווים במצוות הכהונה,

אך רק כהן משה מביא פר על חטאתו.

כהן משמש וכהן שעבר – רק כהן משמש מביא פר יום הכיפורים ומנחת חביתין.

אך דיניהם שווים:

1. שניהם כשרים לעשות את עבודת _____.
2. שניהם מצווים לישא _____.
3. שניהם אסורים לישא _____.
4. שניהם אסורים _____ אפילו לשבעה קרובים.
5. שניהם אסורים לפרוע את _____ ולקרוע את _____ כדרך שאר האבלים.
6. שניהם אם מתו – הגולה חוזר מ _____.

משנה ה

ההבדלים בין כהן גדול לכהן הדיוט:

מקום הקריעה על מת: כהן גדול – מ _____, כהן הדיוט – מ _____.

הקרבת קרבן באנינות: כהן _____ – מקריב, כהן _____ – אינו מקריב.

אך שניהם שווים בכך שאינם _____ מן הקרבנות באנינות.

משנה ו

במשנתנו שני כללי קדימה:

1. כל ה _____ מחבירו – קודם לחבירו.

2. כל ה _____ מחבירו – קודם לחבירו.

פר כהן משיח קודם לפר העלם דבר.

סיבת הקדימה: מכיון שיש להקדים את המכפר למתכפר.

משנה ז

המשניות הבאות עוסקות בהקדמת המקודש מחבירו.

1. איש קודם לאשה, להצלה ממות לחיים ולהשבת אבירה.

סיבת הקדימה: איש – מחוייב בכל המצוות, אשה – פטורה ממצוות עשה שהזמן כרמון.

2. אשה קודמת לאיש לכסות ולפדיון שבויים.

סיבת הקדימה בכסות: בושת האשה מרובה מבושת האיש.

סיבת הקדימה בפדיה: סכנת האשה בשבי גדולה מסכנת האיש.

3. איש קדם לאשה לפדיון כששניהם נלקחו בשבי למטרת זנות.

סיבת הקדימה: הקלוקל באיש מבייש אותו יותר מן האשה.

משנה ח

המשנה ממשיכה בדיני הקדימה שמבוססים על דיני יחוס:

1. כהן קודם ללוי.

סיבת הקדימה: שנאמר: ויבדל אהרן להקדישו.

2. לוי קודם לישראל.

סיבת הקדימה: שנאמר: הבדיל ה' את שבט לוי.

3. ישראל קודם לממזר.

סיבת הקדימה: שהרי הוא ישראל מיוחס.

4. ממזר קודם לנתין.

סיבת הקדימה: שהנתין אינו מזרע ישראל.

5. נתין קודם לגר.

סיבת הקדימה: שהגר לא נתגדל בקדושה.

6. גר קודם לעבד כנעני משוחרר.

סיבת הקדימה – שהעבד היה נחשב לארור.

סדרי קדימה אלו הם רק כאשר הם שווים בחכמתם בתורה

נושאי המשניות

א.	_____
ב.	_____
ג.	_____
ד.	_____
ה.	_____
ו.	_____
ז.	_____
ח.	_____